

Dzieła Aleksandra Kotsisa w polskich zbiorach muzealnych a krakowskie kolekcje prywatne do 1945 roku. Na marginesie badań proveniencyjnych związanych z wydaniem katalogu dzieł zebranych artysty

ABSTRAKT

Aleksander Kotsis (1836–1877), związany ze środowiskami artystycznymi Krakowa, Wiednia i Monachium, jest uznawany za jednego z najważniejszych przedstawicieli rodzimego malarstwa realistycznego. Jego zachowana spuścizna obejmuje ponad 120 obrazów olejnych oraz około 70 akwarel, rysunków i szkiców. Większość tych dzieł jest obecnie przechowywana w polskich zbiorach muzealnych, między innymi w muzeach narodowych w Kielcach, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu, Muzeum Śląskim w Katowicach oraz Muzeum Sztuki w Łodzi. Zanim trafiły do zbiorów muzealnych, wiele z nich wchodziło w skład prywatnych kolekcji, których właścicielami byli przedstawiciele arystokracji, ziemiaństwa, mieszczaństwa oraz inteligencji związani z malarzem rodzinnie i zawodowo lub mieszkający do roku 1945 w Krakowie. Wśród nich warto wymienić między innymi: Stanisława Badeniego, Erazma Barączę, Kazimierza Bartoszewicza, Rudolfa Beresa, Zygmunta Ehrenpreisa, Łucję Detloff, Seweryna Gottlieba, Bronisława Heyduka, Kazimierza Iwanickiego, Henryka Jordana, Stanisława Lipeckiego, Franciszka Macharskiego, Ludwika Michałowskiego, Adolfa Mułkowskiego, Alojzego Szwarza oraz Alfreda Szołajskiego.

Temat wystąpienia obejmuje analizę proveniencji dzieł Kotsisa w polskich zbiorach publicznych w odniesieniu do krakowskich przedwojennych kolekcji prywatnych, z wykorzystaniem zachowanych publikacji i źródeł archiwalnych. Zgromadzone dane zostaną wykorzystane w katalogu dzieł zebranych Kotsisa, którego wydanie zostało zaplanowane na rok 2021.

BIOGRAM

Aleksandra Krypczyk-De Barra – dr, historyczka sztuki, muzealnik. Od 2007 roku pracuje w Muzeum Narodowym w Krakowie; od 2010 roku jest kuratorką Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach. Jej zainteresowania badawcze obejmują m.in. polskie straty wojenne oraz badania proveniencyjne dzieł malarzy polskich XIX wieku w zbiorach publicznych i prywatnych. W latach 2013–2017 była kierowniczką projektu „Twórczość Maksymiliana Gierymskiego a sztuka polskich monachijczyków w latach 1867–1900 – badania interdyscyplinarne”, finansowanego przez NCN. Autorka i współautorka wystaw czasowych (oraz towarzyszących im publikacji) m.in. w: Muzeum Historii Katowic – „Nastroje natury. Pejzaż w twórczości polskich monachijczyków w II połowie XIX wieku” (2006); Muzeum Narodowym w Krakowie – „Maksymilian Gierymski. Dzieła – inspiracje – recepcja” (2014). Współautorka i redaktor naukowy katalogu dzieł zebranych Maksymiliana Gierymskiego wydanego przez MNK w roku 2019. Stypendystka Fundacji Lanckorońskich. Od roku 2016 realizuje projekt naukowy poświęcony życiu i twórczości Aleksandra Kotsisa. Projekt obejmuje m.in. przygotowanie wystawy monograficznej oraz katalogu dzieł zebranych artysty.

